

MRF 2025.96

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 16. juni 2025, j.nr. 23/02289, 23/02311, 23/02312 og 23/04573

Ophævet og hjemvist Miljøstyrelsens tilladelse til klapning af 64.000 m³ materiale fra Vejle Erhvervshavn inden for vandområde 224, Nordlige Lillebælt, der var i ikke-god kemisk tilstand, da oplysningerne om indholdet af miljøfremmede stoffer i optagningsmaterialet var utilstrækkelige.

Miljøstyrelsen meddelte den 2. januar 2023 tilladelse til Vejle Havn efter havmiljølovens § 26 til klapning af 64.000 m³ oprensningsmateriale fra Vejle Erhvervshavn på en klapplads K-164-01 i Nordlige Lillebælt beliggende i vandområde 224. Af vandområdeplanen fremgik, at den kemiske tilstand for vandområde 224 var "ikke-god", da miljøkvalitetskravet for PAH-forbindelsen antracen samt for nonylphenoler i sediment var overskredet. Endvidere fremgik det, at der vedrørende kvælstof var et indsatsbehov på 128,8 N/år for vandområde 224. Miljøstyrelsen lagde i tilladelsen til grund, at det miljøfarlige stof, nonylphenoler tidligere var anvendt i bl.a. tekstilindustrien, men ikke længere lovligt kan anvendes, og havneaktiviteter derved ikke har været kilde til forurening med stoffet, hvorfor kilden til forureningen med dette stof måtte være vandområdet som sådan. Ud fra blandingsprøver af sediment i Vejle Havn var det konstateret, at koncentrationen af antracen oversteg miljøkvalitetskravet med en faktor tre, hvilket ud fra en målestation i Vejle Fjord blev vurderet at svare til baggrundniveauet i vandområde 224. På den baggrund antog Miljøstyrelsen, at den ansøgte klapning af havnesediment ikke ville bidrage til en forøgelse af koncentration af antracen i vandområde 224, hvorfor det blev vurderet, at klapningen kunne foretages uden forringelse af tilstanden af vandområde 224. Afgørelsen blev påklaget af Fredericia Kommune, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Naturfredningsforening samt en lokal forening, der blandt andet gjorde gældende, at klapningen ville medføre en yderligere forringelse af tilstanden for vandområde 224, at miljøvirkningerne ikke var undersøgt tilstrækkelig, og at afgørelsen ikke indeholdt en vurdering for tilførslen af kvælstof til vandområdet. Miljø- og Fødevareklagenævnet afviste i **MRF 2023.93 Mfk** klagen fra den lokale lystfiskerforening, men da foreningen havde anmodet Miljøstyrelsen om underretning efter havmiljølovens § 52, stk. 2, nr. 2, blev klagesagen genoptaget og behandlet med de tre andre klager. Under klagesagsbehandlingen bemærkede Miljøstyrelsen blandt andet, at klapmaterialet kunne forventes årligt at medføre et kvælstofbidrag på 0,410 ton N til vandområde 224, hvilket i forhold

til statusbelastningen fra land til vandområdet ville udgøre 0,027 procent. Endvidere oplyste Miljøstyrelsen, at klappladserne ikke er udlagt på forhånd, men at de klappladser, der fremgår af styrelsens kort, blot angiver, hvor der tidligere er tilladt klapning, og at klapplads K-164-01 i Nordlige Lillebælt ligger på dybt vand og inden for rimelig sejlafstand fra flere havne, hvor der samtidigt er længst muligt til nærmere marine Natura 2000-område, søkabler, færgeruter, råstofområder, havvindmølleparker, badestrande og særlige fiskeinteresser, hvorfor styrelsen mente, der er proportionalitet mellem miljøhensyn og klimapåvirkning samt at havmiljøet på klappladsen var undersøgt i forbindelse VVM-undersøgelse af ny jernbanebro. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) lagde til grund, at den samlede kemiske tilstand for vandområde 224, hvor klapningen skulle ske, er 'ikke-god', og at miljøkvalitetskravet for nonylphenoler i sediment er overskredet i vandområdet. Nævnet konstaterede videre, at der ikke forelå målinger til fastlæggelse af koncentrationen af nonylphenoler i klapmaterialet. På den baggrund fandt nævnet, at afgørelsen led af en væsentlig retlig mangel, da det på det foreliggende grundlag ikke var muligt at vurdere, om klapningen kunne medføre en forringelse af den kemiske tilstand af vandområdet. Miljø- og Fødevareklagenævnet ophævede og hjemiljøkvalitetskravet er bemærkning om, at Miljøstyrelsen ved en fornyet behandling skal foretage en konkret vurdering af betydningen af overskridelsen af miljøkvalitetskravet for nonylphenoler i sediment i vandområde 224, og at dette ligeledes gælder benz(a)pyren og TBT i biota, samt nikkel og TBT i sediment, hvor miljøkvalitetskravet er overskredet i vandområde 123, hvilket ligeledes gælder for DEHP i sediment i vandområde 224, ligesom Miljøstyrelsen skulle foretages en konkret vurdering af, hvorvidt frigivelse af 0,410 tons N/år kunne hindre opfyldelse af miljømålet for vandområdet. Videre bemærkede nævnet, at Miljøstyrelsen ved den fornyede behandling skal inddrage den kumulative virkning fra øvrige projekter og aktiviteter og henviste til **MRF 2025.93 Mfk**, hvor nævnet ophævede klapstilladelse til Gisseløre Lystbådehavn.

Kommentar: Afgørelsen følger de principper for beregning af forureningspåvirkning, som Miljø- og Fødevareklagenævnet fastlagde nogle dage forinden i **MRF 2025.93 Mfk**, hvor nævnet ophævede en klaptilladelse til klapning i vandplanområde 203, Storebælt, mens nævnet i **MRF 2025.83 Mfk** stadfæstede klaptilladelse til Flådestation Korsør i vandplanområde 206 baseret på en noget anden beregningsmåde af, om der er sket forringelse af vandmiljøet i modstrid med vandrammedirektivet. Se også **MRF 2025.94 Mfk**, hvor nævnet ophævede og hjemviste tilladelse til klapning af 75.000 m³ havbundsmateriale fra Kolding Havn inden for vandområde 219, Nordlige Bælthav.

Ophævelse og hjemvisning i sag om tilladelse til klapning af oprensningsmateriale fra Vejle Erhvervshavn og –sejlrende på klapplads i det Nordlige Lillebælt

Sag: 23/02289, 23/02311, 23/02312 og 23/04573

Dato: 16. juni 2025

Miljø- og Fødevareklagenævnet traf den 31. marts 2023 afgørelse om at afvise at realitetsbehandle en ud af i alt fire klager over Miljøstyrelsens afgørelse af 2. januar 2023 om tilladelse til klapning af oprensningsmateriale fra Vejle Erhvervshavn og –sejlrende på klapplads K_164_01 i Nordlige Lillebælt.[1]

Klager i den afviste klagesag har anmodet Miljø- og Fødevareklagenævnet om at genoptage behandlingen af den pågældende klage vedrørende Miljøstyrelsens afgørelse af 2. januar 2023.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i forbindelse med behandlingen af de øvrige tre klager over samme afgørelse fra Miljøstyrelsen besluttet at genoptage behandlingen af den afviste klage.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har herefter truffet afgørelse efter havmiljølovens § 26, jf. § 51, stk. 1, nr. 1.[2]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 2. januar 2023 om tilladelse til klapning af oprensningsmateriale fra Vejle Erhvervshavn og –sejlrende på klapplads K_164_01 i Nordlige Lillebælt, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og

Fødevareklagenævnet^[3] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[4] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Beslutning om genoptagelse

Klager i den afviste klagesag har den 11. april 2023 anmodet Miljø- og Fødevareklagenævnet om at genoptage behandlingen af klagen vedrørende Miljøstyrelsens afgørelse af 2. januar 2023.

Som begrundelse for anmodningen har klager anført, at foreningen i overensstemmelse med havmiljølovens § 49, stk. 3, har fået tilsendt samtlige afgørelser om klaptilladelser truffet af Miljøstyrelsen.

En myndighed er forpligtet til at genoptage behandlingen af en sag, hvis der i forbindelse med anmodningen om genoptagelse fremkommer nye faktiske oplysninger af så væsentlig betydning, at der er en vis sandsynlighed for, at sagen havde fået et andet udfald, hvis oplysningerne havde foreligget i forbindelse med den tidligere behandling af sagen. En myndighed kan også have pligt til at genoptage behandlingen af en sag, hvis der ved den tidligere sagsbehandling er begået væsentlige fejl. Desuden kan væsentlige nye retlige forhold betyde, at der er en forpligtelse til at genoptage behandlingen af en sag. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis domstolene i en tilsvarende sag har underkendt myndighedens fortolkning eller praksis, eller der er sket en væsentlig ændring med tilbagevirkende kraft i det retsgrundlag, der forelå på tidspunktet for den tidligere afgørelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der med anmodningen om genoptagelse er fremkommet nye faktiske oplysninger af væsentlig betydning, der kan begrunde, at behandlingen af den pågældende klagers klagesag vedrørende Miljøstyrelsens afgørelse af 2. januar 2023 genoptages. Nævnet har navnlig lagt vægt på, at klager har haft meddelt Miljøstyrelsen, at klager ønskede underretning om afgørelsen, jf. havmiljølovens § 52, stk. 2, nr. 2.

2. Klagerne til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Miljøstyrelsens afgørelse er henholdsvis den 20. januar, 26. januar, 27. januar og 30. januar 2023 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Fredericia Kommune (klager 1), Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (klager

2), lokalforeningen [Forening 1] (klager 3) og Danmarks Naturfredningsforening (klager 4).

Klagerne har navnlig anført, at

- sedimentspredningen ikke er tilstrækkeligt analyseret i afgørelsen,
- mængden af organisk materiale medfører en væsentlig risiko for at forlænge perioden for iltvind,
- der ikke er foretaget en vurdering af tilførslen af N og P til vandområdet,
- klapptilladelsen vil medføre en yderligere forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 224,
- vurderingen af påvirkningen af Natura 2000-områder er utilstrækkelig og foretaget på et delvist fejlagtigt grundlag,
- Miljøstyrelsen ikke har foretaget en miljøkonsekvensvurdering af klappladsen, og
- der ikke er vurderet tilstrækkeligt på muligheden for nyttiggørelse af klavningsmaterialet.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 3.3.

3. Sagens oplysninger

3.1 Naturforhold

3.1.1 Vandområde 123 og 224

Optagningsområdet er beliggende i vandområde 123 Vejle Fjord, indre, mens klappladsen er beliggende i vandområde 224 Nordlige Lillebælt. Det fremgår af bilag 1 til miljømålsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 3, nr. 1, at begge vandområder er målsat til god økologisk og kemisk tilstand.^[5]

På tidspunktet for meddelelse af tilladelse til klavning udgjorde vandområdeplanerne for 2021-2027 administrationsgrundlaget.^[6]

Den konkrete tilstandsvurdering af vandområderne fremgår af MiljøGIS for vandområdeplanerne for 2021-2027.^[7] Baggrundsdata for Miljøstyrelsens vurdering kan tillige tilgås via vandplandata.dk.

Det fremgår af MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027, at den samlede økologiske tilstand for vandområde 123 Vejle Fjord, indre er ringe, idet tilstanden for fytoplankton (klorofyl) og bunddyr (bentiske invertebrater) er moderat, tilstanden for ålegræs og lignende (rod-fæstede bundplanter) er ringe, mens

nationalspecifikke stoffer er i god tilstand. Det fremgår endvidere, at den samlede økologiske tilstand for vandområde 224 Nordlige Lillebælt er ringe, idet tilstanden for fytoplankton (klorofyl) og ålegræs og lignende (rodfæstede bundplanter) er ringe, tilstanden for bunddyr (bentiske invertebrater) er moderat, mens nationalspecifikke stoffer er god.

Om den kemiske tilstand fremgår det, at den samlede tilstand for vandområde 123 Vejle Fjord, indre er ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for kviksølv og BDE i biota er overskredet. Den samlede tilstand for vandområde 224 Nordlige Lillebælt er ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for antracen og nonylphenoler i sediment, samt cadmium i biota er overskredet.

Endvidere fremgår det af MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplaner for 2021-2027,[8] at den kemiske tilstand for vandområde 123 Vejle Fjord, indre er ikke-god, hvilket nu tillige skyldes overskridelse af miljøkvalitetskravet for benz(a)pyren og TBT i biota, samt nikkel og TBT i sediment.

Derudover fremgår det af de nye data, at den kemiske tilstand for vandområde 224 Nordlige Lillebælt er ikke-god, hvilket nu tillige skyldes overskridelse af miljøkvalitetskravet for DEHP i sediment.

Det fremgår af bilag 1.1 i vandområdeplanerne 2021-2027, at statusbelastningen for kvælstof i vandområde 224 Nordlige Lillebælt er 1528,6 tons N/år, at baselinebelastningen er på 1329,9 tons N/år, og at målbelastningen er på 988,3 tons N/år. Det fordelte indsatsbehov for vandområde 224 er 129,8 tons N/år. For fosfor er statusbelastningen for vandområde 224 52,1 tons P/år, baselinebelastningen 48,7 tons P/år, og målbelastningen 52,1 tons P/år.

3.2 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 2. januar 2023 med hjemmel i havmiljølovens § 26 meddelt en 5-årig tilladelse til Vejle Erhvervshavn til klapning af i alt 64.000 m³ oprensningsmateriale fra delområder i Vejle Erhvervshavn og -sejlrende på klapplads K_164_01 i Nordlige Lillebælt.

Det fremgår af afgørelsen, at Vejle Erhvervshavn, med dens placering i bunden af Vejle fjord, løbende er nødsaget til at vedligeholde sejldybden ved at fjerne det aflejrede havbundsmateriale.

Miljøstyrelsen har vurderet, at oprensningsmaterialet ikke er egnet til bypass eller kystnær nyttiggørelse på havet. Styrelsen har lagt vægt på, at materialet

indeholder lettere forhøjede koncentrationer af miljøfarlige stoffer. Styrelsen har desuden anført, at klapmaterialet har et højt organisk indhold og et meget lavt tørstofindhold, hvorfor det er styrelsens vurdering, at der er en lav sandsynlighed for, at materialet vil kunne nyttiggøres inden for en realistisk økonomisk ramme.

Miljøstyrelsen har i forhold til sedimentet vurderet følgende i tilladelsen:

"I forbindelse med ansøgning om klappning blev der omkring årsskiftet 2019/2020 udtaget sedimentprøver fra alle delområder i Vejle Havn og sejlrende. I september 2020 blev der udført supplerende analyser i nogle af delområderne. Der blev udtaget fem nedstik jævnt fordelt over hver af 14 delområder. Prøverne for hvert område blev blandet sammen til 14 blandingsprøver, som blev sendt til analyse for miljøfarlige stoffer. I tabel 1 er vist resultatet af analyserne for de område, hvorfra materialet tillades klappet. Desuden vises 95% konfidensintervallet for baggrundsværdier i ikke kildebelastet sediment ved samme glødetab. Værdierne for nedre og øvre aktionsniveau, jf. klapvejledningen^[fodnote] er angivet i tabellen. [...]

Tabel 1. Analyseresultat af blandingsprøver fra oprensningsmaterialet, samt klapvejledningens nedre og øvre aktionsniveauer.

Stof	Blandingsprøver fra Vejle Havn og -sejlrende	Baggrunds niveau for sediment m. samme glødetab	Nedre aktionsniveau mg/kg TS	Øvre aktionsniveau mg/kg TS
Tørstofindhold i % af prøve	23			
Glødetab (GT) % af tørstof	16	16		
Arsen (mg/kg TS)	19		20	60

Bly (mg/kg TS)	30		40	200
Cadmium (mg/kg TS)	1,22	0,3 – 1,9	0,4	2,5
Krom (mg/kg TS)	45		50	270
Kobber (mg/kg TS)	44	19 – 76	20	90
Kviksølv (mg/kg TS)	0,23		0,25	1
Nikkel (mg/kg TS)	33	21 – 60	30	60
Tributyltin (TBT µg/kg TS)	70	3 – 75	7	200
Zink (mg/kg TS)	136	86 – 255	130	500
PAH (mg/kg TS)**	0,8		3	30

TS = tørstof. GT = glødetab.

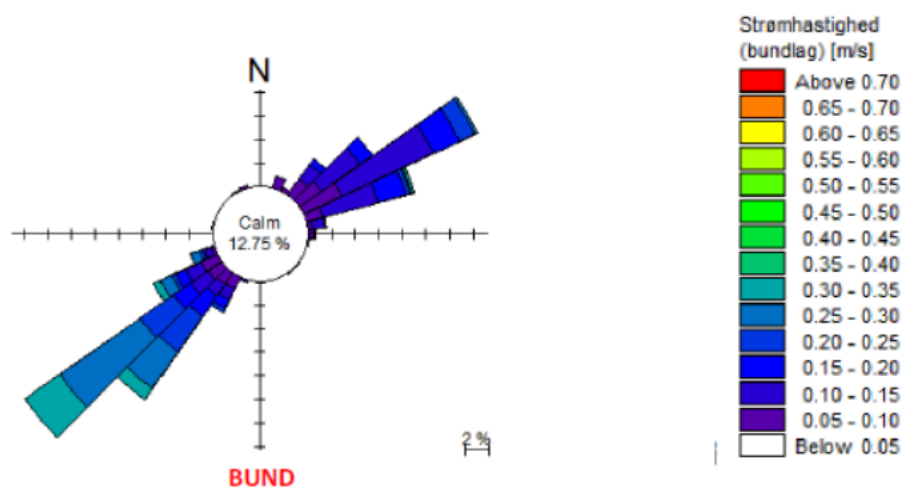
* Vandområdets baggrundskoncentrationer af tungmetaller baseret på data fra statslige overvågningsprogrammer. Data er vægtet i forhold til det organiske indhold (glødetab), der blev fundet i opgravningsområdet.

** Summen af de følgende 9 PAH'er: anthracen, benz[a]anthracen, benz[g,h,i]perylene, benz[a]pyren, chrysen, flouranthen, indeno[1,2,3-cd]pyren, pyren & phenanthren.

Ingen af de målte stoffer ligger over øvre aktionsniveau, men indholdet af de med gult markerede stoffer er forhøjet i forhold til nedre aktionsniveau.

Ved en sammenligning med beregninger af koncentrationer fra den eksisterende baggrundsværdi for sediment med et tilsvarende glødetab ses, at koncentrationen af de stoffer, der ligger over nedre aktionsniveau fra klapvejledningen, svarer til, hvad man kan finde i ikke kildepåvirket sediment med et tilsvarende glødetab fra omgivelserne til havnen.

Ved klapning på klapplads K_164_01, som ligger på åbent vand, hvor der er stor eksponering af vind og dermed strøm, vil der ske en stor sedimentomlejring langs bunden. Der vil ske en hurtig opblanding af materialet med det sediment, der findes på stedet i forvejen, samt med det sediment, der transporteres langs bunden i vandfasen. Når klapmaterialet bundfældes, vil det være opblandet med materialerne fra omgivelserne, og indholdet af organisk materiale vil være fordelt over havbunden. Af figur 2 fremgår det, hvordan de mest fremherskende strømretninger er ved bunden over klappladsen. De største strømhastigheder ses når bundvandet bevæger sig imod sydøst ned i Lillebælt. Ved denne strømretning transporteres dermed mest klapmateriale. Ud fra strømmrosen vurderer Miljøstyrelsen, at det kun vil være en meget begrænset del af klapmaterialet, der transporteres fra klappladsen og tilbage i Vejle fjord.

Figur 2. Strømrose for bundvandet ved klappladsen^[fodnote].

Foruden analyserne af miljøfarlige stoffer, er der lavet kornkurveanalyser af oprensningsmaterialet. Ca. 88 % af materialet er finkornet svarende til silt, mens 10 % svarer til sand. De sidste ca. 2 % er grovere materialer.

Sand og grovere materialer vil falde hurtigt til bunden i forbindelse med klapning, og dermed i første omgang forblive tæt på klappositionen.

Den finkornede del af klapp materialet spredtes over længere afstande. Det vil blive opblandet i bundvandet under stor fortynding, og det vil bundfældes i umåleligt tynde lag flere kilometer fra klapppladsen.

Miljøstyrelsen vurderer derfor at koncentrationen af miljøfarlige stoffer på og omkring klapppladsen før og efter klappning vil være uændrede.

De sedimentfaner, der vil opstå som pulse i vandfasen, vil kun befinde sig

kortvarigt på samme sted. Miljøstyrelsen vurderer, at en så kortvarig forstyrrelse ikke vil medføre gener af betydning for dyr og planter ved den tilladte klappmængde, især fordi klapppladsen ligger på dybt vand, langt fra ålegræsbede.”

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at optagningen og klappningen ikke vil medføre forringelse af den økologiske tilstand i hverken vandområde 123 eller 224. Styrelsen har for så vidt angår fytoplankton anført, at der ved frigivelse af næringssalte fra klappmaterialer og ved nedbrydning af organiske materiale herfra kan ske en hurtig opblomstring af planktonalger og dermed af vandets klorofylindhold i perioder, hvor planktonets vækst ellers er begrænset af mangel på næringsstoffer i vandet. Styrelsen har på denne baggrund fastsat vilkår om, at der ikke må klappes i ålegræssets vækstsæson. Styrelsen har endvidere oplyst, at klappmaterialets indhold af organisk materiale er relativt højt, og at Vejle Fjord, indre ikke ofte rammes af iltsvind. Styrelsen har vurderet, at den kortvarige og helt lokale reduktion af iltforholdene på klapppladsen og frigivelse af næringsstoffer langs bunden ved klapppladsen i forbindelse med klappningen vil være uden væsentlig betydning for målet om god økologisk tilstand for plankton i vandområdet og iltforholdene ved bunden i omgivelserne til arbejdsområdet.

I forhold til de nationalt specifikke stoffer har Miljøstyrelsen bemærket, at der er fastsat miljøkvalitetskrav for bly og cadmium samt PAH-forbindelsen antracen. Om disse stoffer har styrelsen anført, at:

”For at opnå god økologisk tilstand må baggrundsværdien i vandområdet ikke overskride 163 mg/kg TS for bly, for cadmium må baggrundsværdien ikke overstige 3,8 mg/kg TS mere end det naturlige baggrundsniveau. For antracen er kvalitetskravet fastsat til 0,0048 mg/kg TS. Disse kvalitetskrav svarer til de EU fastsatte sedimentkvalitetskrav.

Klappmaterialets indhold af bly og cadmium (tabel 1) overskrider ikke de fastsatte miljøkvalitetskrav for god tilstand i vandområdet.

Antracenkoncentrationen er målt til 0,0179 mg/kg TS i klapmaterialet, altså ca. 3 gange højere koncentration end vandkvalitetskriteriet. Seneste måling af antracen i sedimentet fra Nordlige Lillebælt viste 0,0195 mg/kg TS (st.

ARH6870 i 2008), og 0,0161 mg/kg TS (st. VEJLBNO5003 i 2011)^[fodnote] altså ca. den samme koncentration, som der er målt i klapmaterialet. Der er således ikke anledning til at mistænke klapmaterialet for at bidrage til en overkoncentration af antracen i forhold til det eksisterende baggrunds niveau i vandområdet.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at vandområdets tilstand for de nationalt specifikke stoffer ikke vil påvirkes negativt som følge af den tilladte klapning.”

Miljøstyrelsen har videre vurderet, at klapningen ikke vil medføre en forringelse af vandområdernes kemiske tilstand, og at klapningen ikke vil være til hinder for opfyldelse af målet om god kemisk tilstand. Styrelsen har anført, at årsagen til, at vandområde 224 er i dårlig kemisk tilstand skyldes nonylphenoler i sediment. Hertil har styrelsen bemærket, at nonylphenoler ikke længere er tilladt at benytte i Europa, men at stoffet er et detergent, der tidligere har været anvendt til mange formål inden for blandt andet tekstilindustrien, samt anvendt i rengørings- og rensningsmidler. Ifølge styrelsen anses havneaktiviteter ikke som kilde til forurening med nonylphenoler.

For så vidt angår selve klappladsen har Miljøstyrelsen anført, at klappladserne ikke er udlagt på forhånd, men at de klappladser, der fremgår af styrelsens kortlægninger, blot angiver, hvor der tidligere er tilladt klapning, og at styrelsen anbefaler, at der ved nye klaptilladelser ansøges om klapning i samme område, så det er muligt at udnytte den eksisterende viden om dybde samt vind og strøm i området. Styrelsen har endvidere anført, at klapplads K_164_01 ligger på dybt vand inden for en rimelig sejlafstand fra adskillige havne, hvor der samtidig er længst mulig afstand til særligt beskyttede Natura 2000-områder, søkabler, færgeruter, råstofindvindingsområder, militærområder, havvindmølleparker, særlige fiskeriinteresser, badestrande og marinarkæologiske interesser.

Miljøstyrelsen har vurderet, at der ved klapning på klapplads K_164_01 opnås proportionalitet mellem miljøhensyn og klimapåvirkning. Hertil har styrelsen bemærket, at der i forbindelse med VVM-undersøgelsen for ny jernbanebro på tværs af Vejle Fjord er foretaget undersøgelser af havmiljøet på klappladsen. Styrelsen har anført, at de naturværdier, der blev registreret på klappladsen vil kunne reableres efter endt klapning eller genindvandre fra de nære omgivelser til klappladsen. Videre har styrelsen bemærket, at hvis der ikke gives tilladelse til

klapning på K_164_01, vil det indebære, at klappladsen skulle flyttes meget længere væk fra optagningsområdet med det resultat, at et nyt havbundsareal forstyrres og de økonomiske og CO₂-mæssige udgifter til sejlads forøges.

Endvidere har Miljøstyrelsen bemærket, at klapplads K_164_01 ligeledes benyttes til klapning fra Kolding Lystbådehavn, der har to gældende klaptilladelser på henholdsvis 5.000 m³ og 2.500 m³, hvormed den samlede klapmængde, der tillades klappet hen over de næste fem år, er 64.000 m³, dog højest 37.500 m³ hen over en periode på 12 måneder. Hertil har styrelsen bemærket, at idet klappladsen ligger i et åbent og strømfyldt område, vil vind og strøm med tiden omlejre materialet, så det kommer til at indgå i den naturlige sedimentvandring i området. Styrelsen har ligeledes bemærket, at størstedelen af klapmaterialet, som stammer fra nærværende tilladelse, er så finkornet og vandigt, at det hurtigt vil spredes væk fra klappladsen, og således vil klapningen ikke medføre væsentlige dybdeforringelser eller ændrede strømningsforhold hen over klappladsen.

Det er desuden Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke vil opstå kumulerede effekter af en samtidig klapning på klapplads K_164_01 eller ved klapning på andre klappladser, idet spredningsmodeller ikke antyder, at der vil ske et overlap imellem påvirkningsområdet for denne klapning med klapning fra andre klappladser.

Det er herefter Miljøstyrelsens vurdering, at der kan meddeles tilladelse til at klappe materiale fra den yderste del af Vejle Havn og de afmærkede dele af sejlrenden på den ansøgte klapplads og på de angivne vilkår, idet dette vil være acceptabelt i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

3.3 Klagernes indhold

Klager 1 og klager 3 har anført, at klapningen vil medføre en væsentlig risiko for negativ påvirkning af værdifulde og sårbare havnaturområder som følge af sedimentspredningen, der ikke er tilstrækkeligt analyseret i nærværende klaptilladelse. Det er desuden klager 3's opfattelse, at fortynding ikke er en tidssvarende tilgang til miljøproblemer. Klager 4 har bemærket, at vurderingen ligeledes burde foretages på baggrund af overfladevandstrømme, og ikke kun strømninger i bundvand.

Samtlige klagere har anført, at mængden af organisk materiale i klapmaterialet vil medføre en betydelig risiko for at forlænge iltsvindperioden og udvide området for iltsvind. I forlængelse heraf har klager 3 bemærket, at SDU har

målestationer i den indre del af Vejle Fjord, og at klager 3 på baggrund heraf ikke er enig med styrelsen i, at indre Vejle Fjord ikke ofte rammes af iltsvind. Klager 3 har desuden anført, at den store tilførsel af N og P ikke ses vurderet i klaptilladelsen, og at der i vandområde 224 er en indsats på at reducere mængden af kvælstof med 38 %, hvorfor det er uforeneligt med vandrammedirektivet at udlede yderligere kvælstof til vandområdet. Samtlige klagere har videre bemærket, at de kumulative effekter af stigende klapmængder, herunder tilførslen af organisk materiale, næringsstoffer, tungmetaller og andre forurenende stoffer, ikke er blevet tilstrækkeligt undersøgt i forhold til både tidligere og igangværende tilladelser, og at der mangler klare og detaljerede oplysninger om mængderne af tungmetaller, organiske materialer og den tilhørende iltbelastning ved deres omsætning.

Klager 1 har endvidere anført, at analysen af næringsstofpåvirkningen er mangelfuld, og at metoden er i modstrid med de øvrige vurderede parametre i forhold til vandområdeplanerne.

Klager 1 og klager 4 har yderligere anført, at klaptilladelsen medfører en yderligere forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 224. Hertil har klager 1 og klager 4 bemærket, at miljøkvalitetskravet for antracen er overskredet med ca. faktor 3 i sedimentet i vandområde 224, samt i den gennemsnitlige koncentration af klapmaterialet, og at der ikke er analyseret for PFAS og nonylphenoler, som ifølge klager 1 og klager 4 er særligt relevante miljøfarlige forurenende stoffer i forhold til at opnå god kemisk tilstand i vandområde 224. Klager 4 har ligeledes bemærket, at det ikke er tilstrækkeligt, at Miljøstyrelsen har analyseret for havnerelaterede stoffer, når havnesedimentet påvirkes af stoftilførsel fra et stort opland omkring Vejle Å. I forlængelse heraf har klager 3 bemærket, at sedimentundersøgelserne, der ligger til grund for Miljøstyrelsens tilladelse, er foretaget i 2020, og at de må antages at være forældede, inden klapningen udføres. Der må dermed ifølge klager 3 være en risiko for, at klapmaterialets indhold samt mængden af miljøfarlige forurenende stoffer overskrider miljøkvalitetskravene, eftersom det mobile sediment i de øvrige tilstødende uddybningsområder ikke er egnet til klapning.

Endvidere har klager 1 bemærket, at der ikke er foretaget en revurdering af datagrundlaget for klapplads K_164_01, og at det nærliggende revområde, Kasser Odde Flak, er gydeområde for silden samt et vigtigt levested for marsvin, ål, torsk, hummer, havørred mv. Klager 2 har ligeledes bemærket, at der fiskes efter

sorthummer ved Trelde Næs, og at det ikke fremgår af tilladelsen, hvordan dette område vil blive påvirket af klapningen.

Klager 4 har anført, at vurderingen af Natura 2000-områder er foretaget på et utilstrækkeligt og delvist fejlagtigt grundlag. Det er klager 4's opfattelse, at strømninger fører sedimentet til Natura 2000-område nr. 112, som Miljøstyrelsen ikke har vurderet på.

Det er ligeledes klager 4's opfattelse, at der skulle være foretaget en miljøkonsekvensvurdering af klappladsen, herunder betydningen for områdets lokale udpegning som naturpark. Klager 4 har bemærket, at såfremt Miljøstyrelsen fastholder, at klappladser først udpeges, når der gives klaptilladelser på dem, må det betyde, at der foreligger en miljøvurdering og forundersøgelser af den aktuelle klapplads. Hertil har klager 4 dog bemærket, at der ikke er omtalt sådanne i materialet, og at det forhold, at aktive pladser ikke er udpeget efter en miljøkonsekvensvurdering er en myndighedsundladelse.

Klager 3 og klager 4 har desuden anført, at Miljøstyrelsen kun overfladisk har vurderet muligheden for at nyttiggøre sedimentet, og at styrelsen ikke konkret har undersøgt, hvad der er af muligheder.

Klager 1 har den 1. maj 2024 fremsendt yderligere bemærkninger til tilladelsen, hvori de har uddybet allerede fremsendte klagepunkter.

3.4 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagerne

Miljøstyrelsen har den 9. oktober 2024 fremsendt bemærkninger til klage 1, klage 2 og klage 4. Styrelsen har bemærket, at det er vurderet ikke at være økonomisk eller forvaltningsretligt proportionalt at stille krav til ansøger om modellering af sedimentspredningen, grundet mængden af klapmateriale og placeringen af klappladsen samt tilgængelig information fra tidligere foretagne modelleringer over sediment med lignende sammensætning på samme klapplads. Videre har styrelsen anført, at modelberegninger fra 2016 ved klapning af 250.000 m³ viste, at klapningen kun ville medføre begrænset sedimentspild i det nordlige Lillebælt og Vejle Fjord, og at det er styrelsens vurdering, at det vil være uden betydning for den økologiske tilstand. Styrelsen har hertil oplyst, at modelleringen viser, at det kun er på selve klappladsen og det umiddelbare nærområde, at der forventes en reduktion i bundvandets iltindhold, og at ilt sænkningen kun vil forekomme i en kort periode lige omkring klaptidspunktet.

Miljøstyrelsen har foretaget en ny modellering for den påklagede klapning, som ifølge styrelsen modsiger klager 1's påstand om, at klapningen vil medføre tilførsel af sediment til beskyttede naturområder eller ind i Vejle Fjord i koncentrationer, der vil kunne have en negativ påvirkning på økologiske kvalitetselementer eller habitater og arter på udpegningsgrundlaget.

Videre har Miljøstyrelsen anført, at sæsonvilkåret om, at klapning kun er tilladt uden for den primære vækstsæson, vil reducere den potentielle risiko for iltsvind for aktiviteten. Styrelsen har hertil bemærket, at genplacering af havbundsmateriale i den anførte periode vil medføre den mindst mulige miljøpåvirkning, idet lave temperaturer og lysforhold sænker organismernes metaboliske rate, vækst og iltforbrug.

Til klagepunktet om, at tilførslen af N og P ikke er vurderet tilstrækkeligt, har Miljøstyrelsen bemærket, at genplacering af havbundsmateriale adskiller sig fra udledninger af N og P fra f.eks. spildevandsudledninger. Styrelsen har anført, at der med klapning ikke tilføres nyt N og P, idet næringsstoffer allerede er i havmiljøet og indgår i økosystemet, men at genplacering kan ændre biotilgængeligheden af og frigivelsen af N og P allerede ophobet i havbunden, hvilket kan påvirke koncentrationen af næringsstoffer i overfladesedimentet. Styrelsen har ud fra beregninger vurderet, at bidraget af N og P fra det klappede materiale er ubetydeligt for næringsstofdynamikken på vandområdeniveau. Om beregningerne fremgår, at:

"Der anvendes samme antagelser, som ved nuværende praksis for beregning af koncentrationsændringer for miljøfarlige stoffer (MFS), i forhold til et sedimentspild på 5% af optagningsmængden til vandområdet for optagningen og et årligt tab på 25% til vandområdet fra klapningen. Den resterende mængde klapmateriale antages deponeret på klappladsen uden betydelig frigivelse af næringsstoffer til vandmatricen.

På baggrund af sedimentets tørstofindhold beregnes det maksimale årlige sedimentspild i vandområde 123 til 481 ton tørstof (TS) og i vandområde 224 til 2284 ton TS. Ud fra den vægtede gennemsnitkoncentration af N og P, der antages at kunne frigives ved klapning af sedimentet, vil der i vandområde 123 frigives 0,086 ton N om året og 0,0059 ton P om året. I vandområde 224 vil der frigives op til 0,410 ton N og 0,0282 ton P om året. Som nævnt ovenfor udgøres den største næringsstofftilførsel til vandområderne fra land og denne er estimeret^[fodnote]. I vandområde 123 er statusbelastningen fra land med N fra 2016-2018 alene opgjort til 528 tons/år, N-frigivelsen fra optagningen udgør

0,016% af denne. I vandområde 123 er statusbelastningen fra land med P fra 2016-2018 alene opgjort til 28,9 tons/år, P-frigivelsen fra optagningen udgør 0,021% af denne.

I vandområde 224 er statusbelastningen fra land med N fra 2016-2018 alene opgjort til 1529 tons/år, N-frigivelsen fra optagningen udgør 0,027% af denne. I vandområde 224 er statusbelastningen fra land med P fra 2016-2018 alene opgjort til 52,1 tons/år, P-frigivelsen fra optagningen udgør 0,054% af denne.”

Miljøstyrelsen har anført, at Miljøministeriet siden afgørelsestidspunktet har opdateret vejledningen til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, hvorfor styrelsen har fundet anledning til at supplere afgørelsen i forhold til den kemiske tilstand i relation til de af klager 2 og klager 4 fremhævede forbindelser antracen, nonylphenoler og PFAS.

For så vidt angår antracen har Miljøstyrelsen med henvisning til bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 og datablad for antracen for oktober 2023 anført, at miljøkvalitetskravet for antracen i sediment har ændret sig siden afgørelsestidspunktet, hvorefter miljøkvalitetskravet nu er 0,0180 mg/kg TS, hvorefter tilstanden for antracen i vandområde 224 burde være god. Styrelsen har videre oplyst, at middelkoncentrationen af antracen i klapmaterialet er 0,0227 mg/kg TS, som dermed overholder miljøkvalitetskravet for antracen i sediment i vandområder 123, men ikke i 224.

Miljøstyrelsen har foretaget beregninger, der viser, at tilladelsen ikke medfører yderligere forringelse af den kemiske tilstand af antracen i vandområde 224 eller væsentlig koncentrationsstigning af antracen i vandområde 123.

Miljøstyrelsen har desuden anført, at der ikke er formodning for, at genplacering af materialet i vandområde 224 vil medføre en koncentrationsstigning for nonylphenoler, idet kilder til nonylphenoler ikke forventes at være fra havnen, hvormed eventuelt indhold af nonylphenoler vil have selve vandområdet som kilde. I forhold til PFAS har styrelsen anført, at der ikke er foretaget undersøgelser af PFOS i vandområde 123, og at der dermed ikke er nogen indikation for, at stofgruppen er problematisk i vandområdet. Styrelsen har ligeledes bemærket, at PFOS ikke overskrider miljøkvalitetskravet i biota i vandområde 224. Det er samlet styrelsens vurdering, at hverken nonylphenoler eller PFAS har været relevant i forhold til denne klapning.

Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at der ikke er en væsentlig stigning i de mængder, der er tilladt klappet ved Trelde Næs ud fra de meddelte tilladelser til klappning over den seneste 10-årige periode. Styrelsen har anført, at der på tidspunktet for tilladelsens meddelelse var to gældende tilladelser på klapplads K_164_01, og at der på nuværende tidspunkt kun er én gældende tilladelse til at klappe på K_164_01 på i alt 2.500 m³ hen over tilladelsesperioden på 5 år. Videre har styrelsen bemærket, at de i vurderingen af kumulerende effekter inddrager gældende, aktive klaptilladelser, da klappning fra disse potentielt kan finde sted samtidig med nærværende tilladelse og dermed medføre en kumulerende effekt. Derudover tager styrelsen også tidligere klappninger i betragtning i forhold til beregning af restkapacitet på klappladsen, men idet tilført sediment er konsolideret og ikke afviger fra anden havbund i forhold til resuspension, har styrelsen ikke vurderet yderligere på det.

Miljøstyrelsen har til klagepunktet om TBT anført, at det ikke forventes, at koncentrationen af TBT vil være højere i sediment i 2028, end da analyserne blev foretaget. Hertil har styrelsen bemærket, at TBT har været udfaset, som anti-begroningsmiddel i bundmaling siden starten af 1990'erne og har været totalforbudt siden 2008, hvorfor der ikke forventes at være tilført havmiljøet mere TBT siden prøvetagningen.

Miljøstyrelsen har endvidere anført, at de krav, der er til forundersøgelse af nye klappladser, er overholdt i forbindelse med nærværende klaptilladelse, der indeholder alle nødvendige undersøgelser og vurderinger.

Yderligere har Miljøstyrelsen anført, at Kasser Odde Flak og marine områder ved Trelde Næs ikke er klassificeret som særlig værdifuld natur.

Miljøstyrelsen har anført, at der ikke er vurderet på Natura 2000-område nr. 112 Lillebælt, idet afstanden på mere end 30 km til grænsen af området gør vurderingen unødvendig.

Til klagepunktet om manglende miljøvurdering har Miljøstyrelsen bemærket, at Miljø- og Fødevarerklagenævnet i en afgørelse af 8. april 2021[9] har konkluderet, at klappning ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag, og at styrelsen ikke har hjemmel til at forvalte reglerne på en måde, der strider mod nævnets fortolkning.

Miljøstyrelsen har videre fastholdt vurderingen af alternativer til klappning og har henvist til § 3 i klappbekendtgørelsen, hvorefter administrationen af reglerne om

genplacering af havbundsmateriale skal følge et hierarki, som indebærer, at mulighederne for bypass og nyttiggørelse skal undersøges, inden der kan gives tilladelse til klapning. Hertil har styrelsen bemærket, at hierarkiet skal administreres i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, hvilket indebærer, at der skal tages hensyn til størrelsen af eventuelle meromkostninger til transport af materialet til et relevant nyttiggørelsessted. Det er i den forbindelse styrelsens opfattelse, at Lynetteholmen-projektet ikke er sammenlignelig med denne klapning.

Miljøstyrelsen har den 12. november 2024 fremsendt bemærkninger til klage 3. Styrelsen har i det væsentligste henvist til deres bemærkninger af 9. oktober 2024. Styrelsen har til de af klager 3 oplyste målinger af iltforhold i indre Vejle Fjord bemærket, at målingerne viser, at der er registreret lavt iltforhold hen over sommermånederne, men at dette ikke er tilfældet i oktober, og at sæsonvilkåret er indført for at sikre, at oprensning og klapning først foretages fra 1. november og i løbet af vinteren, hvor der ikke er iltsvind, og hvor iltforholdene påvirkes mindst muligt.

3.5 Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har den 7. februar 2025 anmodet Miljøstyrelsen om at oplyse, om overskridelsen af miljøkvalitetskravet for DEHP i sediment og cadmium i biota, samt fastsættelsen af miljøkvalitetskravet for TBT i biota i vandområde 224 har betydning for den meddelte klaptilladelse. Nævnet har i den forbindelse anmodet styrelsen om at oplyse, hvad den beregnede koncentration af ovenstående stoffer vil være i vandområde 224, når den aktuelle klapning bliver taget i betragtning. Nævnet har desuden anmodet styrelsen om at fremsende beregninger af koncentrationsændringen ved klapning for generelt relevante miljøfarlige forurenende stoffer, herunder beregninger af hvad den beregnede antracenkoncentration vil være som følge af klapningen i vandområde 224. Derudover har nævnet anmodet styrelsen om at oplyse, hvorfor klaptilladelser til henholdsvis Middelfart Marina og Baltic Pipe ikke er aktuelle, samt at redegøre for de tilladte klapningers mulige kumulerende effekt på den kemiske tilstand i vandområde 224, herunder oplyse hvad den beregnede koncentration af miljøfarlige forurenende stoffer vil være i vandområde 224, når alle aktuelle klapninger bliver taget i betragtning.

Miljøstyrelsen har den 3. marts 2025 fremsendt høringssvar. Styrelsen har anført, at det ikke er i overensstemmelse med forvaltningsretlige principper at foretage vurderinger ud fra høringsversionen af data i genbesøg af

vandområdeplaner 2021-2027, da disse endnu ikke er vedtagne og muligvis kan ændres under høringsprocessen. Ifølge styrelsen skal vurderingen således foretages på baggrund af de nu gældende tilstandsvurderinger, miljøkvalitetskrav og koncentrationsdata.

I forlængelse af ovenstående har Miljøstyrelsen anført, at der ikke er gældende miljøkvalitetskrav i sediment eller tilstandsvurderinger for DEHP i vandområde 224, idet dette kun fremgår af høringsversionen. Herudover har styrelsen bemærket, at DEHP ikke er opført på HELCOMs primærliste, og det anses ligeledes ikke som et klaprelevant miljøfarligt forurenende stof, som klapmateriale almindeligvis bliver analyseret for, idet udledning af stoffet ikke er knyttet til havneaktiviteter. Styrelsen har oplyst, at DEHP bruges som blødgører i plastik, og at det ikke forekommer naturligt i miljøet, men at kilder til forurening stammer fra menneskelig aktivitet, f.eks. i form af udslip i forbindelse med produktion, udvaskning af DEHP under brug af plastmaterialer, som indeholder DEHP, eller fra plastaffald. Styrelsen har endvidere oplyst, at koncentrationerne af DEHP i vandområde 123 overholder miljøkvalitetskravet, hvilket dog ikke er tilfældet i vandområde 224. Det er dog styrelsens vurdering, at det ikke forventes, at klapningen vil medføre koncentrationsstigning af DEHP i vandområde 224.

For så vidt angår cadmium har Miljøstyrelsen bemærket, at tilstandsvurderingen i vandområde 224 er god, med en koncentration målt til 0,68 mg/kg TS og et miljøkvalitetskrav i sediment på 3,868 mg/kg TS. Styrelsen har desuden bemærket, at koncentrationen af cadmium i klapmaterialet er målt til 1,53 mg/kg TS. Styrelsen har herefter oplyst, at den beregnede koncentration af cadmium i sedimentmatricen efter klapning er 0,6904 mg/kg TS. Styrelsen har derfor ikke vurderet, at der vil forekomme en beregnet målbar koncentrationsstigning på vandområdeniveau i vandområde 224.

Miljøstyrelsen har videre bemærket, at TBT med det forslåede miljøkvalitetskrav i høringen er i god tilstand i biota i vandområde 224, og at der ikke er en tilstandsvurdering for sediment. Ifølge styrelsen viser beregningen for koncentrationsændringen af TBT i sediment, at der ikke vil forekomme en væsentlig koncentrationsstigning på vandområdeniveau.

Yderligere har Miljøstyrelsen vurderet, at klapningen ikke vil medføre en væsentlig koncentrationsstigning eller yderligere forringelse af den kemiske tilstand for antracen i vandområde 224. Styrelsen har i den forbindelse bemærket, at koncentrationen af antracen i vandområde 224 er 0,0161 mg/kg

TS, og at denne efter klapningen vil stige til 0,016103 mg/kg TS, hvormed miljøkvalitetskravet på 0,0181 mg/kg TS fortsat vil være overholdt.

For så vidt angår klaptilladelserne til Baltic Pipe og Middelfart Marina har Miljøstyrelsen oplyst, at de er uaktuelle, idet afgørelserne aktivt er annulleret og ikke anvendt ved klapning, og at styrelsen i begge tilfælde har meddelt afgørelse om ophævelse af tilladelserne.

Miljøstyrelsen har oplyst, at der ikke er aktuelle gældende klaptilladelser på K_164_01, og at der på klapplads K_094_01, ligeledes beliggende i vandområde 224, er to gældende klaptilladelser, der giver en samlet maksimal årlig klapning på 36.000 m³. Styrelsen har vurderet, at ingen klaprelevante miljøfarlige forurenende stoffer i ikke-god kemisk tilstand forringes yderligere ved klapningerne.

4. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

4.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle forholdet vedrørende den tilladte klapnings påvirkning af vandområde 224.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Miljøstyrelsen vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 4.3.

4.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

4.2.1 Indledende bemærkninger

Havmiljølovens § 25 indeholder et generelt forbud mod dumpning af stoffer eller materialer, bortset fra dumpning af optaget havbundsmateriale.

I henhold til havmiljølovens § 26, stk. 1, kan miljøministeren meddele tilladelse til dumpning af optaget havbundsmateriale. Denne beføjelse er delegeret fra miljøministeren til Miljøstyrelsen.[\[10\]](#)

I vurderingen af en ansøgning om tilladelse til dumpning af optaget havbundsmateriale skal indgå de forhold og hensyn, der er anført i havmiljølovens bilag 1, jf. lovens § 26, stk. 2. Der må kun meddeles tilladelse til dumpning af havbundsmateriale, såfremt havbundsmaterialet vurderes at indeholde uvæsentlige mængder og koncentrationer af de i bilag 2 nævnte stoffer og materialer, og såfremt disse ikke er tilført havbundsmaterialet med henblik på bortskaffelse, jf. havmiljølovens § 26, stk. 3.

Miljøstyrelsen kan i henhold til havmiljølovens § 26, stk. 4, til brug for vurderingen i stk. 2 og 3 stille krav om, at ansøgeren for egen regning lader foretage analyser af havbundsmaterialet, herunder udarbejder en miljøkonsekvensvurdering.[\[11\]](#)

Tilladelse til dumpning af havbundsmateriale skal i henhold til havmiljølovens § 27, stk. 1, være tidsbegrænset og angive, hvilke stoffer eller materialer, der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde, positionen for dumpningen og tilladelsens udløbsdato. Endvidere kan der i tilladelsen stilles vilkår om bl.a. fremgangsmåden, herunder om optagning og udlægning, tilsyns- og sikkerhedsforanstaltninger og indberetning.

Havmiljølovens bilag 1 indeholder en liste over forhold, der skal vurderes i forbindelse med behandling af en ansøgning om tilladelse til klapping, herunder bl.a. relevante sedimentforhold, klapmaterialets fysiske, kemiske, biokemiske og biologiske egenskaber, klapmetode og optagningsmetode. Derudover fremgår det, at det generelt skal overvejes, om der er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for en vurdering af følgerne af den ansøgte klapping.

Administrationen af klaptilladelser er nærmere reguleret i klapbekendtgørelsen, [\[12\]](#) der er udstedt bl.a. med hjemmel i havmiljølovens § 28.

Miljøstyrelsen skal i henhold til bekendtgørelsens § 7, stk. 1, foretage en vurdering af sedimentets eller oprensnings- og uddybningsmaterialernes forureningsgrad. I det omfang oprensnings- og uddybningsmaterialer ikke skal videreføres ved bypass eller nyttiggøres, tager Miljøstyrelsen i henhold til bekendtgørelsens § 7, stk. 4, stilling til, om der skal gives tilladelse til klapping.

Miljøstyrelsen kan i henhold til bekendtgørelsens § 10 fastsætte en række vilkår i tilladelsen til klapning, herunder om optagnings- og klapmetode, jf. § 10, stk. 2, nr. 6 og nr. 7.

4.2.2 Påvirkning af vandområde 224

Det fremgår af vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a), nr. i), at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af tilstanden for alle overfladevandområder.

Vandrammedirektivets bestemmelser er bl.a. implementeret i lov om vandplanlægning.^[13] Med hjemmel i denne lov er indsatsbekendtgørelsens § 8 bl.a. fastsat.^[14]

Det fremgår af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen ved administration af lovgivningen i øvrigt skal forebygge forringelse af tilstanden for overfladevand-områder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster,^[15] ikke forhindres.

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, at myndigheden kun kan træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand, og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5, at i vurderingen af, om der kan træffes afgørelse efter bestemmelsens stk. 2-4, skal omfanget af den samlede påvirkning af overfladevandområdet eller grundvandforekomsten fra øvrige kilder, herunder fra godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter, tages i betragtning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at det af vandplandata.dk for vandområdeplanerne for 2021-2027 fremgår, at den samlede kemiske tilstand for vandområde 224, Nordlige Lillebælt er ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for antracen og nonylphenoler i sediment, samt cadmium i biota er overskredet. Nævnet konstaterer endvidere, at det af data for genbesøget af vandområdeplanerne 2021-2027 på vandplandata.dk fremgår, at vandområde

224 fortsat er i ikke-god kemisk tilstand, og at miljøkvalitetskravet for DEHP i sediment nu ligeledes er overskredet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer videre, at miljøkvalitetskravet for nonylphenoler i sediment i vandområde 224 er 0,09425 mg/kg TS, og at der er målt en koncentration på 0,1235 mg/kg TS i vandområde 224.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer desuden, at der i Miljøstyrelsens afgørelse ikke foreligger oplysninger om målinger af nonylphenoler i klapmaterialet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at det ikke på det foreliggende grundlag kan udelukkes, at klapningen af optagningsmaterialet vil føre til en forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 224, Nordlige Lillebælt, som er i laveste tilstandsklasse (ikke-god). Det kan således efter nævnets vurdering ikke udelukkes, at optagningsmaterialet indeholder nonylphenoler, der vil kunne føre til en forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 224. Hertil bemærker nævnet, at miljøkvalitetskravet for nonylphenoler i sediment i vandområde 224 er overskredet ca. 1,3 gange. Det forhold, at der kun er målt en koncentration af nonylphenoler på 0,0251 mg/kg TS i vandområde 123 kan ikke føre til et andet resultat. Nævnet har vurderet, at målingen ikke er et udtryk for den reelle koncentration af nonylphenoler i havnen. Nævnet har herved lagt vægt på, at målingen er foretaget på en station beliggende i Vejle Fjord, mere end 1.200 m øst for havnen. Den påklagede afgørelse lider dermed af en væsentlig retlig mangel, hvorfor nævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 2. januar 2023 og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at Miljøstyrelsen i forbindelse med den fornyede behandling af sagen skal foretage en konkret vurdering af betydningen af overskridelsen af miljøkvalitetskravet for nonylphenoler i sediment i vandområde 224 således at det sikres, at klapningen ikke er i strid med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker herudover, at det fremgår af de genbesøgte data på vandplandata.dk, at miljøkvalitetskravet for benz(a)pyren og TBT i biota, samt nikkel og TBT i sediment er overskredet i vandområde 123, og at miljøkvalitetskravet for DEHP i sediment er overskredet i vandområde 224.

Ved den fornyede behandling af sagen skal Miljøstyrelsen derfor foretage en konkret vurdering af betydningen af de genbesøgte data for vandområderne med henblik på at sikre, at klapningen ikke kan føre til en yderligere forringelse i relation til indholdet af ovennævnte miljøfarlige forurenende stoffer i vandområde 123 og 224. Styrelsen skal ligeledes foretage en konkret vurdering i forhold til indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5, med henblik på at sikre, at der kumulativt ikke kan ske yderligere forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 224.

Miljøstyrelsen skal i forbindelse med den fornyede behandling af sagen sikre, at den anvendte fremgangsmåde ved de nye beregninger af en eventuel yderligere forringelse af miljøfarlige forurenende stoffer sikrer overholdelse af indsatsbekendtgørelsen og vandrammedirektivet. Miljø- og Fødevareklagenævnet henviser i den forbindelse til nævnets afgørelse af 11. juni i sag 22/15753.

4.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

4.3.1 Muligheden for nyttiggørelse af det oprensede materiale

Det følger af klappbekendtgørelsens § 3, stk. 1, at administrationen af havmiljølovens § 26, skal ske i overensstemmelse med følgende hierarki – 1) bypass, 2) nyttiggørelse og 3) klapning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i den forbindelse, at det er en forudsætning for at få tilladelse til klapning, at ansøgeren dokumenterer, at materialet ikke kan nyttiggøres, eller at dette vil være uforholdsmæssigt dyrt.^[16]

Miljøstyrelsen har i afgørelsen af 2. januar 2023 vurderet, at idet der er tale om overfladesediment, der har et højt organisk indhold og et meget lavt tørstofindhold, er der lav sandsynlighed for, at der vil kunne findes en aftager til nyttiggørelse af materialet inden for en realistisk økonomisk ramme. Styrelsen har desuden oplyst, at kornkurveanalyser af oprensningsmaterialet viser, at ca. 88 % af materialet er finkornet svarende til silt, mens 10 % svarer til sand, og at de sidste 2 % er grovere materialer.

Miljøstyrelsen har i bemærkninger til klagen anført, at anvendelse af sediment til nyttiggørelsesformål afhænger af sedimentets geotekniske egenskaber, der bestemmer hvad det kan benyttes til, og at der er færre mulige

nyttiggørelsesformål for sediment med lav kornstørrelse og højt organisk indhold.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærker, at der i sagsmaterialet ikke fremgår en nærmere redegørelse for sedimentets kvaliteter.

Miljøstyrelsen skal i forbindelse med den fornyede behandling af sagen derfor sikre, at der foreligger nødvendig og tilstrækkelig dokumentation for, at oprensningsmaterialet ikke kan nyttiggøres, eller at dette vil være uforholdsmæssigt dyrt.

4.3.2 Påvirkning med næringsstoffer i vandområde 224

Det fremgår af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen ved administration af lovgivningen i øvrigt skal forebygge forringelse af tilstanden for overfladevand-områder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, at myndigheden kun kan træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdet eller grundvandsforekomstens tilstand, og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Miljøstyrelsen har vurderet, at klapningsmaterialet vil frigive op til 0,410 tons N/år og 0,0282 tons P/år til vandområde 224. Styrelsen har hertil bemærket, at statusbelastningen med N fra land i vandområde 224 fra 2016-2018 er opgjort til 1529 tons/år, og at frigivelsen af N fra optagningen udgør 0,027 % af denne. Statusbelastningen fra land med P fra 2016-2018 er opgjort til 52,1 tons/år, og styrelsen har bemærket, at frigivelsen af P fra optagningen udgør 0,054 % af denne.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer, at der ifølge bilag 1 til vandområdeplanerne 2021-2027 er et fordelt indsatsbehov på 129,8 tons N/år i vandområde 224 Nordlige Lillebælt. Nævnet bemærker, at der ikke er et indsatsbehov for fosfor i vandområde 224.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Miljøstyrelsen ikke har redegjort for, hvilken betydning en frigivelse af 0,410 tons N/år vil have for vandområdeplanerne, hvor der er et indsatsbehov for kvælstof.

Miljøstyrelsen skal i forbindelse med den fornyede behandling af sagen foretage en konkret vurdering af betydningen af frigivelsen af 0,410 tons N/år med henblik på at sikre, at klapningen ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål, herunder de igennem indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

4.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 2. januar 2023 om tilladelse til klapning af oprensningsmateriale fra Vejle Erhvervshavn og –sejlrende på klapplads K_164_01 i Nordlige Lillebælt, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

[1] Miljø- og Fødevareklagenævnets j.nr. 23/02308.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 147 af 19. februar 2024 om beskyttelse af havmiljøet.

[3] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[5] Jf. bilag 1, tabel 3.1. Miljømål for Kystvande i bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljø-mål for overfladevandområde og grundvandsforekomster.

[6] Den 15. juni 2023 offentliggjorde Miljøministeriet vandområdeplanerne for tredje planperiode (2021-2027). Se herom på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøets hjemmeside – link hertil:

<https://sgavmst.dk/vandmiljoe/vandomraadeplaner/overblik-vandomraadeplanerne-2021-2027/vandomraadeplanerne-2021-2027>.

[7] Link hertil: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

[8] Se link til MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?>

[profile=vandrammedirektiv3genbesoeg2024.](#)

[9] Miljø- og Fødevarerklagenævnets j.nr. 18/05061.

[10] Jf. § 15, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

[11] Jf. § 15, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

[12] Bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020 om bypass, nyttiggørelse og klappning af optaget havbundsmateriale.

[13] Lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 om lov om vandplanlægning.

[14] Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammet for vandområdedistrikter.

[15] Bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

[16] Jf. de specielle bemærkninger til råstoflovens § 20 b, stk. 4 og 5, i forslag nr. L85 til Lov om ændring af lov om råstoffer, lov om kystbeskyttelse og lov om havstrategi, som fremsat den 27. november 2014.

Lovområder:

Havmiljøloven